

זכר מאמינים

גליון שבועי מבית 'בני אמונים'

פרשת ויגש תשפ"ה שנה י | גליון מס' 563

ת.ד 102 בני ברק | פקס: 03-5055919
9139191@gmail.com

פרתחו שערים

דבר מוסד ונשיא 'בני אמונים'

"החיתנו" - בזכות תשעים אמנים

מצות "מאה ברכות" ידועה ומפורסמת. הכל יודעים כי יש לברך מדי יום מכסת ברכות קבועה שלא תפחת ממאה ברכות. ואולם העבדה כי גם לעגית אמנים נתנו חכמים מכסה יומית קבועה - תשעים - ידועה פחות. מכסה זו, שמקורה באהרן הק, מובאת בפוסקים כהנהגה שראוי לכל אדם להחזיק בה ולהקפיד עליה דבר יום ביומו.

לכתחלה, השלמת מכסה זו של תשעים אמנים היא דוקא באמצעות עגית אמן על ברכות, מלבד האמנים שחובה לענות על הקדישים (ראה שו"ת רמ"ע מפאנו סימן קט ו'מגן אברהם' ו'ט). יש לשם לב אפוא, כי בשונה ממצות מאה ברכות אותה יכול כל אדם למלא מדי יום בדרך הנהגתו הרגילה, עגית תשעים אמנים על ברכות היא הנהגה שיש להתאמץ כדי לקיימה. כי כן, גם אם נצרך את עגית אמן אחר כל ברכות התפלה הנשמעות מפי שליח הצבור, תהיה בידינו אך כמחצית מן המכסה שקבעו חכמים. אפשר שלכך מרמז הכתוב (ישעיה כו ב): "צדיק שמר אמנים" - כדי להגיע לצ' אמנים, צריך לשמר ולצפות לאמירת הברכות.

הצרך לעמוד במכסה יומית של תשעים אמנים הוא הסבה המרכזית שבגינה נהגו ישראל לענות אמן אחר ברכות השחר של המתפללים; השומע ברכות השחר משלושה אנשים לפחות, יוכל להשלים בקלות את מכסתו היומית (ראה משנה ברורה' ו'ג).

ואולם סגולה גדולה היא להשלים את מכסת האמנים היומית מיד בבקרו של יום, וזאת באמצעות שמיעת ברכות השחר מששה אנשים לפחות. החיד"א (מדבר קדמות' מערכת א אות לא) כותב שהשלמת תשעים אמנים משרה על האדם ובני משפחתו הגנה שממית מחדת לאותו יום, ברוח לשון הכתוב (תהלים צא ז): "יפל מצדך אלה ורובה מימינה אליה לא יגש". האם נותר בקלות על הגנה כזו?

רמז לדברי החיד"א ניתן להביא מן הפסוק בפרשתנו (בראשית מז כה): "ויאמרו החיתנו נמצא חן בעיני אדני"; "החיתנו", בזכות "נמצא" - אותיות: 'צ' אמן'.

נשכים לבית הכנסת, נענה לברכות השחר של המתפללים ונזכר לצבור תשעים אמנים שנגנו עלינו ועל בני משפחתנו.

בקריאת "צדיק שמר אמנים!"

שבת שלום,

א' 213 מנחם

בניני אמונים

בניני תפלה בפרשה

לפיוס, למלחמה ולתפלה

"ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדני ידבר נא עבדך דבר באזני אדני ואל יחר אפך בעבדך כי כמוך כפרעה" (מד כח)

במדרש (ב"ר צ"ג ו) מבאר שבגשתו לפני יוסף התכוון יהודה לשלושה דברים: לפיוס, למלחמה ולתפלה. אלא שבעוד גשתו לפיוס ולמלחמה מבארת בכתוב, כפי שפרש רש"י על אתר, היכן מצינו שהתפלל?

פרש רבי אלעזר אזכרי בעל ספר 'חרדים':

באמרו לפני יוסף "בי אדני ידבר נא עבדך דבר באזני אדני", כון יהודה אף לשאת תפלה לשמים, וכך התפלל: "בי אדני" - אגא, אדון העולמים, "ידבר נא עבדך דבר" שיתקבל "באזני אדני" - יוסף אדון מצרים, שהלא: "לב מלך ביד ה' על כל אשר יחפץ יטנו" (משלי כא א).

'חרדים' על התורה

בשורתו של יוסף לאביו

"מהרו ועלו אל אבי ואמרתם אליו כה אמר בנך יוסף שמני אלקים לאדון לכל מצרים" (מה ט)

וכי איזו בשורה היא לעקוב אבינו, שבנו מולך על כל ארץ מצרים?

באר רבי ישראל מרוז"ן:

תבת "שמני" מתפרשת כאן כקצור המלים "שם אני". ובשר יוסף לאביו כי הוא שם וממליך את ה'אלקים לאדון לכל מצרים".

עוד באר רבי יוסף חיים מבגדד:

בשר יוסף לאביו כי זהות כ"ה אותיות הפסוק: "שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד" אשר "אמר בנך יוסף" בכל יום ויום, היא שעמדה לו לנצח את קלפות מצרים ופרעה עד ש"שמני אלקים לאדון לכל מצרים".

באור נוסף אמר רבי יעקב ניימן, ראש ישיבת 'אור ישראל':

בדבריו אלו הראה יוסף לאביו כי אף שנתק ממנו שנים ארוכות, לא סר מאמונתו ואין הוא תולה גדלתו בתבונתו וחכמתו, אלא מכריז הוא ואומר בפה מלא: "שמני אלקים לאדון לכל מצרים" - האלקים הוא שמנה אותי למלך במצרים.

'שמח ישראל'; 'בן יהודה' סוטה מב א; 'דרכי מוסר'

ברכת הפרדה מכוונת להלכה

"וישלח את אחיו וילכו ויאמרו אלהם אל תרגזו בדרך" (מה כד)

אמר האדמו"ר רבי שלמה מבאבוב:

מאז ומקדם נהגו הצדיקים להפרד מראי פניהם לשלום בברכת: "זייט געזונט און שטארק" [היו בריאים וחזקים]. יש לדעת כי בברכה זו טמונה משמעות עמוקה, ויסודה בהוראת חכמים (ברכות לא א): "לא יפטר אדם מחברו אלא מתוך דבר הלכה, שמתוך כך זכרהו". כדי למים זאת מוסיפים הצדיקים לברך בברכת הפרדה על ענין הגבורה והחזק, כדי שבכך יוכלו הנפרדים למים את ההלכה הראשונה בשלחן ערוך: "תגבר כארי לעמד בבקר לעבודת בוראו", ונמצא שנופרדו בדבר הלכה.

'שיח צדיקים' עמ' שפה

הוא את האמן בכונה רבה. בהגיעו לברכה האחרונה - "הגומל חסדים טובים", שם יהודה לבו למלות הברכה, ותוך כדי כך עזר בכנות האמן על ברכה זו. היה לו מספיק זמן לעין, שהלא זוהי ברכה ארפה...

וכך היה כתוב בדף של "בני אמונים":
"אמן - אמת שעלינו להודות לה' על שהעביר שנה מעינינו, ועל החסדים הרבים והטובים שגומל עמנו בכל יום, והלאו שמישיך וגמל עמנו חסדים טובים".

יהודה ענה אמן מעמק לבו. הוא הודה לה' על החסד שעשה עמו שהצליח את דרכו בהקמת עסק משגשג ומצליח, ובקש שמישיך הקדוש ברוך הוא לגמל עמו חסדים טובים גם בעתיד, ימציא לו קונה טוב וראוי ויכין את דרכו לעסוק אחר, תובעני פחות.

ההמשך לא נראה אמת, אך כך התגלגל המעשה:

יהודה אמן חפש קונה פוטנציאלי, אך במקביל תר עדן אחרי עובדים באופן יומיומי. לאחר התפלה הוא קבל טלפון מאדם שהציע את עצמו לעבודה. באותה תקופה היה חסר לו עובד והוא קבל אותו בשמחה רבה. העובד הגיע והתגלה כיעיל במיוחד. לאחר ימים אחדים החלו יהודה והעובד לשוחח ביניהם, אז גלה באזניו העובד כי הוא בא ממשפחה אמידה, ויש לו פונה להקים עסק דומה. מסבה זו הוא בא לעבד אצל יהודה, כדי ללמד ממנו את רזי המקצוע...

למראה הבעת פניו המפתעות היה העובד בטוח שדבריו הלחיצו את יהודה, ועל כן הוא מהר להסביר את עצמו: "אל תדאג, אני חושב לפתח באזור הזה".

"ולמה לא?" שאל אותו יהודה בחיוך.

הפעם היו אלו פני העובד שהביעו הפתעה גמורה: "מדוע שתרצה שאפתח עסק לידך? הוא לא הצליח להבין".

"לא ליד", השיב לו יהודה. "פשוט תקנה את העסק שלי. למה לך לבנות עסק מתדש?" תהה.

בתקופה הקצרה שעבד אצל יהודה, כבר הבין העובד עד כמה העסק מצליח והוא קפץ על ההזדמנות. הוא קבע ליהודה פגישה עם הסב, בעל המאה שאחראי על ההחלטות המשפחתיות העסקיות, ולאחר כשבועיים נחתם החוזה לשמחת שני הצדדים.

"הגומל חסדים טובים" דאג שאקבל על העסק יותר מכפי שפלטתי, מעיד יהודה.

אך כאן לא תם הספור. עניית האמן לא פתחה ליהודה רק שערי מזכרה, כי אם גם שערי קנייה. עד מהרה עלה בידו לרכש עסק נפלא בתחום יבוא ושיווק טקסטיל - עסק מצליח עם לקוחות רבים ועבודה בשעות קבועות, כך שחלק מימיו פנוי ללמוד ולחנוך ילדיו.

הנה כי כן, שערי היכולות של מעלה נפתחים בזמן עניית אמן, וכל הרוצה ביכולתו לפתח את השער ולזכות באוצרות הדרושים לו...

משפחתו וילדיו הלך והצטמצם.

לא פעם נאלץ יהודה לומר על שמחות משפחתיות בגלל עובד שהיה אמור להגיע למשמרת ערב וברגע האחרון בטל, או גרוע יותר - אפילו לא חשב להודיע...

ככל שהעסק הצליח יותר, כך הוא דרש כוחות והתמסרות בהתאם. יהיו כאלה שיאמרו כי מדבר בצרות של עשירים, אך יהודה הרגיש כלוא בתוך כלוב של זהב.

עם הזמן חש יהודה כי אינו מחזיק מעמד ולא נותרה לו ברירה אלא למכר את העסק.

הוא החל בברורים כיצד נתן לאחר קונה שיחאים לעסק מסוג זה - כזה שיאול לשלם מחיר מתאים והגון, כיאה לעסק מצליח שהשקעו בו עמל ויגיעה רבים.

תקופה חלפה, וקונים אין. יהודה נסה לפרסם, לאגשים מבינים בתחום, התעצץ עם מחכים מקצועיים ועשה כל השתדלות אפשרית כדי למצא את הקונה הנכון. אך הקונה שהמתין לו - לא הגיע.

בבית הכנסת שבו מתפלל יהודה, מתפלל עמו יהודי המשכים קום ומבקש משאר המתפללים שיאמרו באזני ברכות השחר כדי שיוכל לענות אחריהם אמן, תפקיד שמכר בשם "גבאי אמן". גם פניו את נהג לברך בפניו את הברכות.

באחד הימים הופיע אותו יהודי התברר שהיה עליו לצאת מחוץ לעיר ולכן סכם עם מתפלל אחר שימלא את מקומו במנהג מיוחד זה. אולם אותו אדם לא עמד בהסכם...

בעקבות זאת, אחד המתפללים שנהג לומר את ברכות השחר בפני גבאי מדי יום, פנה ליהודה ובקש ממנו לומר בפניו את הברכות, כדי שישלמו בעניית אמן.

יהודה הסכים בשמחה. להפתעתו אותו יהודי הגיש לו דף עם פגנת האמן שיצא לאור על ידי "בני אמונים", והציע לו לכוון כראוי בעניית אמן. "זה יהיה עסק טוב לשנינו", כך הוא הכטיח לו.

אותו יהודי החל לומר את הברכות מלה במלה בכונה וברצינות, ואלו יהודה ענה גם

מה קורה כשהעסק מצליח מדי? זו שאלה מענינת שעל אודותיה כתב לנו יהודה מכתב מיוחד, בו הוא אף מייטיב לתאר השגחה פרטית גלויה ומפלאה שזכה לה בעקבות אמירת ברכות השחר בחברותא.

יהודה היה בעל מסעדת מזון מהיר בירושלים. חניות מסגנון זה צצות בשנים האחרונות בכל קרן רחוב, ואנשים גודשים אותן באופן יומיומי.

העסק של יהודה הצליח מעל ומעבר למשער. החנות היתה עמוסה בקונים, כאלו שבדרך כלל הם קצרי רוח הרוצים לקבל את מבקשם מהר. יהודה פתח את החנות בשעת בוקר מקדמת וקדירה, כשהרחובות עדן ריקים, כדי להתחיל להכין את המזון בעבור הקונים הראשונים. גם סגירת החנות התבצעה כשהרחובות מרוקנים מאדם,

והפעם - כשפבר חשוך בחוץ.

העבודה היתה קשה ומפרכת. לדאג לחמרי הגלם, להכנת המזון, לשירת את הלקוחות הרבים, לסדר ולנקות, כמעט ללא אפשרות לגשם אויר ולנוח בין מטלה למטלה.

האתגר הגדול ביותר בנהול העסק היה גיוס עובדים מתאימים. לא כל מי שהציע את עצמו לעבודה התגלה כעובד אחראי שאפשר לסמוך עליו, כך שהיה הצורך להמצא בחנות במשך רב שעות היום, ולמגנת לבו הזמן שנותר לו להמצא בחיק

— הפסקה לעניית אמן בקריאת שמע וברכותיה —

דברים שבקדשה שהתירו לענותם באמצע הפרק בקריאת שמע - מתר להפסיק להם אף אם הוא עומד באמצע פסוק¹. אולם נחלקו הפוסקים אם מתר להפסיק אף אם עומד באמצע ענין בפסוק, או רק כשעומד בין הענינים בפסוק. להלכה, העומד באמצע פסוק ישתדל למהר ולסיים את הענין, ואם אין באפשרותו יכול להפסיק ולענות אף באמצע ענין², ואחרי כן יחזר שוב לתחלת הפסוק³. כמו כן אם הפסיק לענות בסוף אחת מברכות קריאת שמע לפני חתימת הברכה, יחזר לתחלת הענין הסמוך לחתימה⁴.

3. הן השלחן ערוך הרב' (שם) והן המשנה ברורה' (שם) כתבו שכשהפסיק באמצע ענין לעניית דברים שבקדשה, יחזר אחר כך לתחלת הפסוק. ומשמע לכאורה שאף אם הפסיק באמצע הענין השני בפסוק, אין די בכך שיחזר לתחלת הענין, אלא עליו לחזר לתחלת הפסוק. אמנם ה'תהלה לדוד' (שם א) כתב שבמקרה שהפסיק באמצע הענין השני שבפסוק די בכך שיחזר לתחלת הענין, ומה שנקט השלחן ערוך הרב' שיחזר לתחלת הפסוק, הינו משום שהוא עוסק שם במקרה שהפסיק באמצע הענין הראשון בפסוק, שאז תחלת הפסוק הוא גם תחלת הענין.

4. כגון אם הפסיק סמוך לחתימת ברפת יוצר, יחזר לומר מ"המחדש בטובו..." ובברכת "אהבה רבה" יחזר ל"וקרבנו מלפניו" (קצות השלחן יט א).

שהוא באמצע פסוק מתר להפסיק שם. אבל כשעומד באמצע הענין הראשון או באמצע הענין השני, לא יפסיק אף לעניית דברים שבקדשה שהתירו לענותם בקריאת שמע. המגן אברהם' (סו ג) הביא את דברי הפוסק משנה, וכן פסק ה'דרך החיים' (דיני קר"ש וברכותיה סעיף ה). אולם השלחן ערוך הרב' (שם ב) פסק כדעת הסוברים שלדברים שבקדשה שהתירו לענות באמצע הפרק בקריאת שמע וברכותיה, רשאים להפסיק אפילו באמצע ענין שבפסוק [וראה ב'באור הלכה' (שם א) שהוכיח שכן היא גם דעת השלחן ערוך]. ואולם כתב שלכתחלה יש לחשוש לדעת רבנו מנוח, ולכן אם יכול האדם למהר לסיים את הענין לפני שעונה, יעשה כן, וכן פסק בספר 'עבודת היום' (סה ב), וב'משנה ברורה' (שם י).

1. 'שלחן ערוך' (סו א), על פי ירושלמי ברכות (ב ו). כתב ה'בן איש חי' (פרשת וארא אות כ) שהמפסיק לענות דבר שבקדשה באמצע פסוק, ישוב לאחר מכן לומר מתחלת הפסוק, ומשמע מדבריו שאף כשהמפסיק בין שני ענינים בפסוק, מכל מקום עליו לחזר לתחלת הפסוק, וראה להלן הערה 3.

2. הפוסק משנה' (קר"ש ב טו) הביא בשם רבנו מנוח שאף דברים שבקדשה שהתירו לענותם באמצע הפסוק בקריאת שמע, מכל מקום אין להפסיק ולענותם אלא כשעומד בין ענין לענין בפסוק, אבל באמצע ענין בפסוק לא יפסיק. כדגמה מביא רבנו מנוח את הפסוק (דברים יא יח): "ושמתם את דברי אלה על לבבכם ועל נפשכם וקשרתם אתם לאת על ידכם...", שאחר "נפשכם" מסתים הענין הראשון בפסוק, ואף

חקי אמונים

הלכות ברכות בפרשה

— למנוע ברכה לבטלה —

כלי או בגד [ראה ב'משנה ברורה' (שם כ) שהביא דבריו, ולא חלק בין עני לעשיר, אלא כתב בסתמא שכל מקבל מעות לא יברך "הטוב והמטיב"].

בכך באר רבי אברהם נסים אשכנזי, מרבני איזמיר, את הסבה שיוסף נתן לבגדיו "חמש חלפות שמלות" כשאר האחים, אף שקבל "שלש מאות כסף"; חשש יוסף פן יברך בגדיו על הכסף שנתן לו "הטוב והמטיב" ויהיה בכך חשש ברכה לבטלה, על כן הוסיף לו מתנת בגדים כדי שמכל מקום תחול הברכה עליה...

שו"ת 'מעשה אברהם' סימן מד

"לכלם נתן לאיש חלפות שמלות ולבגדיו נתן שלש מאות כסף וחמש חלפות שמלות" (מה כב)

בירושלמי (ברכות ט ג, ע"פ רא"ש ברכות ט טז) נאמר כי המקבל כלי במתנה מחברו מברך "הטוב והמטיב" ולא "שהחנינו", כיון שהמתנה מהנה את המקבל והנותן כאחד, ועל טובה המשתפת לכמה בני אדם מברכים "הטוב והמטיב" (וכן פסק השו"ע או"ח רכג ה). בפרוש 'שדה יהושע' על הירושלמי (שם) באר כי לעמת זאת עני המקבל מעות אינו מברך, שכן קבלת מעות גורמת בושה למקבל, יותר מקבלת

מצטרפים למתפלל

הצטרף גם אתה למזכי הרבים! הקדם לבוא לבית הכנסת כדי לשמע את ברכות השחר מפי המתפללים, ותזכה לעמד במקסת תשעים האמנים היומית שקבעו חכמים.

להצטרפות למזכי הרבים המשכימים קום לענות אמן אחר המתפללים בבית הכנסת, בא מלא את הטפס במכשיר 'נדרים פלוס' ואנו נצר עמך קשר אי"ה לשליחת חמרים.

"צדיק עמר אמינים"

השומע ברכות השחר מפי המתפללים ועונה אחריהן אמן, זוכה לעמד במקסה שנתנו חכמים:

עניית 90 אמינים על ברכות מדי יום

שו"ת הרמ"ע מפאנו ס' קט: 'מגן אברהם' ו'ט

ברכות השחר כהלכה

בקול בכונה בחברותא

רזי אמונים

רמזי אמן ומאה ברכות בפרשה

האחים נבחרו מסוד אמן

"ויאמר יוסף אל אחיו אני יוסף העוד אבי חי ולא יכלו אחיו לענות אותו כי נבחרו מפניו" (מה ג)
דרש ה'פן איש חי':

חשבון הגימטריה של מלוי אותיות 'יוסף' [אותיות ו"ד מהאות יו"ד, י"ו מהאות ו"ו, מ"ך מהאות סמ"ך וה' מהאות פ"ה] עולות תשעים ואחת, בגימטריה של 'אמן'. לכן נקט הכתוב שאחי יוסף "נבחרו מפניו" - שנבחרו מסוד אמן הרמז בתוך [בפנים] אותיות שמו (אדרת אליהו).

'אמן' - סוד הנהגתו של יעקב

"ויאמר פרעה אל יעקב כמה ימי שני חייך: ויאמר יעקב אל פרעה ימי שני מגורי שלשים ומאת שנה" (מז ח-ט)
דרש המאור ושמש':

בשאלת "כמה ימי שני חייך" התכוון פרעה לשאל את יעקב, מהי דרך הנהגתו המיוחדת בעולם הזה כל ימי חייו? על כך ענה לו יעקב שסוד הנהגתו טמון בשמו, שכן 'יעקב' בגימטריה פעמים 'אמן'. ענין זה אף נרמז בכתוב, שכן ראשי התבות של המלים: "פרעה אל יעקב" וכן של המלים: "יעקב אל פרעה", הן בגימטריה 'אמן'.

השפעת שחרית וערבית

על הרבי בעל האמרי אמת' מגור מובא כי היה רגיל לשבח מאד את מעלת הקימה בהשפעת הבקר. כך נהג אף בעצמו, ולשם כך הקפיד לישן בזמן מדיק וקבוע. בשם אביו ה'שפת אמת' באר את הסבה שבביריתא "אלו דברים" הנאמרת מדי בקר לאחר "ברכת התורה", נקטו בין הדברים "שאדם אוכל פרותיהם בעולם הזה והקורן קימת..." את "השפעת בית המדרש שחרית וערבית", ומהי השפעת ערבית, הלא בערב שוכבים לישן ולא משפיעים? אלא שבה הדבר ללמדנו שהשפעת שחרית מתחילה מבערב, שאם לא יקדים האדם לישן בערבית, היאף יפסיק בשחרית? (ראש גולת אריאל ח"א עמ' רעד).

"השכיבנו" גורר "והעמידנו"

וכך כתב המשפיע רבי אלכסנדר סנדר ארלנגר, במענה לאחד משואלי עצתו:

הרצה לקום יזדרז לישן בזמן, וכל דאגתו בערב תהיה להזדרז ולהקפיד על שנה במועדה כדי לקום בהשפעה ומוסיף שעל ענין הקדמת השנה והשפעת הבקר יש לבקש בתפלת ערבית באמרנו: "השכיבנו ה' אליקנו לשלום והעמידנו מלכנו לחיים טובים ולשלום" (תורת העבודה' מכתבים והדרכות עמ' מד).

שערי גן עדן

ענית אמן במשינת בעל ההלולא

ענית אמן פהקרבת קרבן

בתורה מכנה הקרבן פעמים רבות בשם "אשה", לפי שהוא מקטר על אש המזבח. עם רבים מהקרבנות היו מקריבים מנחה ומנסכים נסכים. בכך שראשי התבות "אשה, מנחה, נסך" הם 'אמן', נרמז כי היחוד הנעשה באמצעות הקרבנות אמן פייחוד הנעשה באמצעות ענית אמן (רמ"ד וואלי במדבר כח ז).

סוד קיום אמות העולם

על הכתוב (ירמיהו מח יט) "אל דרך עמדי וצפי יושבת ערוער שאלו נס ונקלטה אמרי מה נהיתה", דורש הרמ"ד כי ראשי התבות "אמרי מה נהיתה" הם 'אמן', לומר כי אף יושבת ערוער ושאר אמות יחזיקו בענית אמן, לפי שלולי זאת לא יהיה להם כל קיום, ואלו דבריו: "וזהו הטעם שגם הנזירים אומרים אמן בדברי תפלות שלהם, בסוד מלאך רע עונה אמן בעל פהו". להורות שהיחוד הקדוש הוא הכל, והכל תלוי בו ואין זולתו שומע ומציל. כי גם בלא דעת יועיל זה להם לצורך קיימם, שאם לא היו אומרים כן, לא היו מתקיימים אפילו יום אחד."

בפרושו לתנ"ך מזכיר הרמ"ד וואלי במקומות רבים את שגב מעלתה של ענית אמן ואת ההשפעות והתקונים הנגרמים על ידיה, הן על פי תורת הסוד והן בתורת הנגלה, להלן מובא לקט קצר מדבריו הקדושים:

ברכה עד בלי די

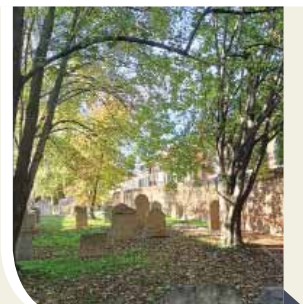
הכתוב (משלי כח כ): "איש אמונות רב ברכות", מלמד שהאיש המקפיד על ענית אמן מביא על עצמו רב ברכות והשפעות טובות, מפותח של שמות הקדש הנרמזים בגימטריה של המלה 'אמן' (רמ"ד וואלי שם). לכן אף מרמז הכתוב (ישעיה כד יח) "ארבות מפרום נפתחו", שראשי תבותיו 'אמן' (רמ"ד וואלי שם).

סודה של אמן רמזו בכתוב

ידועים דברי המקובלים כי בעת ענית אמן יש לכוון את שני שמות הקדש ה'ויה' ו'אדנאות', העולים בגימטריה 'אמן'. סוד זה נרמז בכתוב (דה"א טז לו): "ויאמרו כל העם אמן והלל לה'" - כשעונים העם 'אמן'. יכוננו לצורך "הלל" - בגימטריה שם אדנאות, ל"הויה", שיהיו הם בגימטריה 'אמן' (רמ"ד וואלי שם).

הרמ"ד וואלי ז' בטבת תקל"ז

רבי משה דוד וואלי נולד לאביו רבי שמואל בערך בשנת תנ"ז בפדובה שבאיטליה. בצעירותו למד תורה מפי חכמי פדובה.

בית הקברות של תלמיד הרמח"ל בפדובה

היה תלמיד מבהק של הרמח"ל, ורבות בשנים עסקו יחדיו בתורת הנגלה והנסתר. במקומות רבים בחבריו מצא הרמ"ד בראשי הדפים גלילים וחיזיונות שזכה להם.

רבי מרדכי שמואל גירונדי, רבה של פדובה בדור שאחרי הרמ"ד, מתאר את דמותו בספרו 'תולדות חכמי איטליה' (בערכו): "שמעתי נפלאות מתורתו חסידותו וקדושתו והיה תלמיד מבהק ונאמן ביתו של התנא האלקי מורנו הרב משה חיים לוצאטו. והיה חכם כולל ודרשן מפלא ומקבל אלק, וחבר פרוש על כל תנ"ך בדרך פרד"ס... מלבד חבירים אחרים על דרך האמת וחבר אותם בקדשה".

הרמ"ד הסתלק בד' בטבת תקל"ז ונטמן בבית הקברות בפדובה. למעלה ממאתים שנה לאחר הסתלקותו הדפס פרושו המקיף על התנ"ך. הפרוש נשמר במחזאון הבריטי, בשלושים כרכים.